

IŠVADA

2017 m. gruodžio 20 d.

Vilnius

Dėl Seimo Peticijų komisijos sprendimo

Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija (toliau – Komisija) 2017 m. gruodžio 20 d. posėdyje iš esmės išnagrinėjo Janinos Statkienės ir kitų pareiškėjų peticiją „Dėl amnestijos ir bausmės laiko sutrumpinimo“ ir priėmė sprendimą atmesti joje pateiktą pasiūlymą Lietuvos valstybės nepriklausomybės atkūrimo šimtmečio proga išleisti amnestijos aktą, visiems nuteistiesiems sutrumpinant paskirtos laisvės atėmimo bausmės laiką.

Komisija šį sprendimą priėmė, atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktą nuomonę ir manydama, kad amnestija turėtų paliesti tik tuos nuteistuosius, kurie būtų tinkamai pasirengę integracijai į visuomenę ir pakartotinai nenusikalstų.

Nuo 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos Seimas (Aukščiausioji Taryba – Atkuriamasis Seimas) priėmė 7 įstatymus dėl amnestijos:

1) 1990 m. priimtas Lietuvos Respublikos įstatymas Nr. I-194 „Dėl amnestijos atstačius Nepriklausomą Lietuvos valstybę“ (duomenų apie paleistus asmenis Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija neturi);

2) 1993 m. priimtas Lietuvos Respublikos įstatymas Nr. I-182 „Dėl amnestijos pažymint Lietuvos Respublikos Konstitucijos priėmimą“ (asmenų, laikomų laisvės atėmimo vietose, skaičius sumažėjo 2,3 %);

3) 1995 m. priimtas Lietuvos Respublikos įstatymas Nr. I-1153 „Dėl amnestijos“ (asmenų, laikomų laisvės atėmimo vietose, skaičius sumažėjo 10 %);

4) 1996 m. priimtas Lietuvos Respublikos amnestijos už kai kurių operacijų užsienio valiuta norminių aktų pažeidimą įstatymas Nr. I-1455;

5) 1998 m. priimtas Lietuvos Respublikos įstatymas Nr. VIII-994 „Dėl dalinės amnestijos akto“ (asmenų, laikomų laisvės atėmimo vietose, skaičius sumažėjo 0,26 %);

6) 2000 m. priimtas Lietuvos Respublikos įstatymas Nr. VIII-1619 „Dėl amnestijos akto“ (asmenų, laikomų laisvės atėmimo vietose, skaičius sumažėjo 39 %);

7) 2002 m. priimtas Lietuvos Respublikos įstatymas Nr. IX-1182 „Dėl amnestijos pažymint Lietuvos Respublikos Konstitucijos dešimties metų sukaktį“ (asmenų, laikomų laisvės atėmimo vietose, skaičius sumažėjo 7 %).

Pažymėtina, kad vertinant amnestijų taikymo efektą, išskirtinas 2000 m. priimtas Lietuvos Respublikos įstatymas Nr. VIII-1619 „Dėl amnestijos akto“. Pritaikius minėtą amnestiją, nuteistųjų skaičius laisvės atėmimo vietose iš karto sumažėjo 39 proc., tačiau netrukus laisvės atėmimo vietų įstaigos vėl pasipildė 32 proc. nuteistųjų, iš kurių didžiąją dalį sudarė asmenys, kuriems ir buvo pritaikytas minėtas amnestijos aktas.

Taip pat pažymėtina, kad amnestijos aktu ne tik sutrumpinamos nuteistiesiems paskirtos laisvės atėmimo bausmės, bet kartu ir laikas, skirtas jų socialinei rehabilitacijai ir pasirengimui sklandžiai integracijai į visuomenę. Atsižvelgiant į tai, išėję į laisvę, minėti nuteistieji integruotis į visuomenę turėtų savarankiškai, nes iš laisvės atėmimo vietų jie būtų paleidžiami be jokių apribojimų, priežiūros ir pan. Remiantis pakartotinio nusikalstamumo statistiniais rodikliais, tokie nuteistieji dažniau padaro naujas nusikalstamas veikas, nei tie, kurie paleidžiami pritaikius lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigų institutą, t. y. su probacijos tarnybų priežiūra.

Peticijų komisija, vadovaudamasi Peticijų įstatymo 12 straipsnio 3 dalies ir Seimo Peticijų komisijos nuostatų 28 punktu, siūlo Seimo seniūnų sueigai įtraukti į Lietuvos Respublikos Seimo rudens sesijos darbotvarkę protokolinio nutarimo dėl Peticijų komisijos sprendimo dėl Janinos Statkienės ir kitų pareiškėjų peticijos projektą.

PRIDEDAMA:

1. Janinos Statkienės ir kitų pareiškėjų peticijos kopija, 8 lapai.
2. Teisingumo ministerijos 2017-12-04 raštas, Nr. (1.39E) 7R-8926, 2 lapai.
3. Išrašas iš Seimo Peticijų komisijos 2017 m. gruodžio 20 d. posėdžio protokolo Nr. 250-P-25, 1 lapas.
4. Lietuvos Respublikos Seimo protokolinio nutarimo projektas, 1 lapas.

Komisijos pirmininkas

Petras Čimbaras